

'මම' වගේම සිහිනයකි

උපුල් නිශාන්ත ගමගේ

සතුව හොයාගෙන අප යන විට,
 අසතුව එනවා අපව සොයා ගෙන.
 ලාභය හොයාගෙන. ලාභය තියන
 තැනට අප යන විට, අප සිටින
 තැනට, අපව සොයා ගෙන අලාභය
 පැමිණෙනවා. අප කවදාවත් අලාභයක්
 හොයාගෙන ගියේ නැහැ. අසතුවක්
 හොයා ගෙන ගියේ නැහැ. අප
 සෙව්වෙම සතුව. ප්‍රාර්ථනා කළේම
 ලාභය. කිසිම ප්‍රාර්ථනයක, කිසිම දවල්
 සිහිනයක, ඉඩක් නැහැ අලාභයට.
 ඉඩක් නැහැ අසතුවට. කවුද දවල් ගීත
 තදාගන්නේ අසන්නයට පත් වෙන්න.
 තම දවල් හිතයක්ම පටන් ගන්නේ
 තරි ලස්සනට. ලස්සන දවල් ගීත,
 ලස්සන ධර්මාපොරොත්තු, ලස්සන
 ප්‍රාර්ථනා, ලස්සන අපේක්ෂා, ලස්සන
 ඉලක්ක, ඒ සියල්ල කුමක් කරා ද
 යොමු වන්නේ? සතුව හා ලාභය කරා.
 සතුව ඇත්තේ යම් තැනක ද
 එතන්ට අප යනවා. දුවගෙන යනවා.

ධර්ම දානයකි
 නොමිලේ බෙදාදීම පිණිසයි

ප්‍රකාශනය
 උපුල් නිගාන්ත ගමගේ
 හිල්ලඹ දේශනා ප්‍රකාශන මණ්ඩලය
 බෞද්ධ භාවනා මධ්‍යස්ථානය
 හිල්ලඹ

06

නිල්ලයි පටිභාන

පිළුම

අඤ්ඤ දැනමී අපමණයි
කියවූ දැනමී අපමණයි
අවබෝධය හැඟීමයි
අපි තවමත් චිතනමයි

ධර්ම අවබෝධයට,
මංපෙත් සදන්නට
මෙම දැනමී පඬුර
පුජා කරමී.

“මම”
මගේම සිහිනයකි

2013 පොසොන් පුන් පොහෝ දින
නිල්ලඹ බෞද්ධ භාවනා මධ්‍යස්ථානයේ දී

උපුල් නිශාන්ත ගමගේ මහතා
කළ දේශනය

අත් පිටපත් කළේ
ගුප්තානි ගුණසේකර මහත්මිය

කංචුක නිර්මාණය
www.artenlighten.com

ප්‍රකාශනය
නිල්ලඹ දේශනා ප්‍රකාශන මණ්ඩලය
නිල්ලඹ බෞද්ධ භාවනා මධ්‍යස්ථානය
නිල්ලඹ

අනෙකුත් දේශනා සඳහා
www.nilambe.net
www.nilambe-deshana.net

විමසීම
upulnilambe@yahoo.com

Copyright © උපුල් නිශාන්ත ගමගේ

2013 ඔක්තෝබර්

මුද්‍රණය

ISBN

පටුන

පිටුව

1. අතීතයෙන් පැමිණි ශුද්ධ වූ දින හා ස්ථාන-----	01
2. පරම පූජනීයයි මෙතැන හා මේ මොහොත-----	03
3. සිහියට පමණක් ඇසෙන දහම -----	05
4. සවන් දෙන්න මොහොතින් මොහොත-----	07
5. යාන්ත්‍රික පටිගත කිරීම සහ සජීවී ශ්‍රවණය -----	08
6. වචනයකට නොව අත්දැකීමකට සවන් දෙන්නට -----	11
7. මන්තර නොඅසන සාංසාරික දුක -----	12
8. භාෂාව භෞතිකයි - පණිවිඩය ආධ්‍යාත්මිකයි-----	15
9. සජීවී වචන හා අජීවී වචන -----	16
10. පොතගුලක් බවට පත් නොවන්න -----	17
11. අධ්‍යාත්මික කොඳුනාරටිය-----	18
12. සතුට සොයා ඔබ යන සඳ - අසතුට එයි ඔබව සොයා -----	19
13. සතුටේ කථාන්දරය -----	21
14. මමත් වරිතයකි - මගේ කථාවේ -----	22
15. රචකයා හා රචනාව -----	24
16. කියන්නට ඇති කථාව-----	26
17. "සුඛාන්තය" ඇරඹුමයි - අවසානය නොවේ -----	27
18. ප්‍රබන්ධයක් වූ ලෝකය -----	28
19. තණ්හාවේ තීන්තෙන් - අවිද්‍යාව මවන කථාව-----	31
20. ලඟු ගිලින රචකයා -----	32
21. හඬමින් උපන්නත් - ඉපදුණේ සිනාසෙන්නයි -----	34
22. සැබැවින්ම හඬන්නේ - සිහිනයක සෙවණැල්ලටයි-----	36
23. සිහිනයකි මරණයත් -----	39

1. අතීතයෙන් පැමිණි ශුද්ධ වූ දින හා ස්ථාන

මහින්දාගමනය නිසා අපේ රටේ ආගමික අංශයෙන් පමණක්ම නොව සංස්කෘතික හා ඓතිහාසික වශයෙන් ද විශාල පරිවර්තනයක් සිදු වූ බව බොහෝ දෙනෙකු අවවිවාදයෙන් පිළිගන්නා කරුණකි. නමුත් එයින් අදහස් කරන්නේ නැහැ දේවානම්පියතිස්ස රජතුමාට පෙර, එනම් ධර්මාශෝක රජතුමා ධර්ම දූත වාරිකාව සඳහා, මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ලංකාවට එවන්නට පෙර ලංකාවේ බුදු දහම නොතිබුණා කියා. අපගේ විශ්වාසය නම් ගෞතම බුදු රජාණන් වහන්සේ තෙවතාවක්ම මේ මව්බිමට, අපේ පින් බිමට වැඩම කළ බව. බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් දහම් අසා මේ රටෙහි ජීවත් වූ ඇතැමෙකු ධර්මාවබෝධය කළ බවත් අප විශ්වාස කරනවා. එසේ බලන විට ඇතුළත හදා ගැනීමේ සහ නිවා

ගැනීමේ බෞද්ධ පණිවිඩය මුල්වරට අප රටට ලැබුණේ අද වත් පොසොන් පොහොය දිනක නොවන්නට පිළිවත්. නමුත් බුදු දහමට රාජ්‍ය නිල පිළිගැනීමක් ලැබුණේත්, බුද්ධ ශාසනය ස්ථාපිත වූයේත් පොසොන් පොහෝ දවසක සිදු වූ එම මහින්දාගමනයෙන්.

එම නිසා අද දවසේ ඓතිහාසික වැදගත් කමක් තිබෙනවා. නමුත් එම ඓතිහාසික වටිනාකම නිසාම නොවෙයි අද අප මෙතැන වාඩි වී සිටින්නේ. මේ පින්වතුන්ට දහම වටිනා බව, සදහම් පණිවිඩය වටිනා බව සහ දහම් මග වටිනා බව මා දන්නවා. කිසිදු ඓතිහාසික වැදගත් සිදුවීමක් නොවුනත් සිහියෙන් සිටීමේ වැදගත්කම, අවධානයෙන් පසු වීමේ ප්‍රයෝජනය, තමන් ගැන සොයා බැලීමේ වටිනාකම වර්තමානයට සම්බන්ධයි.

ඓතිහාසික වටිනාකම් අතීතයට සම්බන්ධයි. අතීතය විසින් වටිනාකම් දුන් දේ තිබෙනවා. මිහින්තලය වඩාත් පූජනීය වී තිබෙන්නේ ඒ ඓතිහාසික සිදු වීම නිසයි. එසේ නොවුණා නම් මිස්සක පව්වට නැහැ කිසිදු අධ්‍යාත්මික වටිනාකමක්. එය තවත් කන්දක් සහ ගිරිමුදුනක් පමණක්ම වන්නට ඉඩ තිබුණා. පොසොන් පොහොය දිනය තවත් හද පිරෙන එක් දිනයක් පමණක්ම වන්නට ඉඩ තිබුණා. නමුත් මහින්දාගමනය නිසා ඒ කන්දට, ඒ කඵලේ පව්වට, ආගමික වටිනාකමක් ලැබුණා. පොසොන් පොහොය දිනය

පූජනීය දිනයක් බවට පත්වුණා. මෙසේ ඉතිහාසය විසින් වටිනාකම් සහ අගයන් දුන් ස්ථාන හා දින තිබෙනවා. සෑම ආගමක්ම ඓතිහාසික වශයෙන් වටිනාකම් දුන් ස්ථාන හා දිනයන් තිබෙනවා. ධනාත්මක වටිනාකම් ආරෝපණය කළ තැන් හා දින තිබෙනවා.

එම නිසා ඒ සෑම ආගමකටම සම්බන්ධ ශුද්ධ වූ හා පූජනීය වූ දින හා ස්ථාන තිබෙනවා.

2. පරම පූජනීයයි මෙතැන හා මේ මොහොත

කළාණ මිත්‍රවරුනි, එබඳු ශුද්ධ වූ දින හා ස්ථාන මත කෙනෙකුගේ දහම් මග රඳා පවතින්නේ නැහැ. ශුද්ධ වූ දවස් හා ස්ථාන ඉතිහාසයට සම්බන්ධයි. දහම වර්තමානයට සම්බන්ධයි. ඉතිහාසය විසින් ශ්‍රේෂ්ඨත්වයට පත්කළ දින හා ස්ථාන මේ රටෙහි තිබෙනවා. අප වදින පුදන, බලන්නට යන, පුදුමයට පත්වන සහ ඒ ඓතිහාසික පුරාවෘත්ත අසන විට ඇඟ කිලිපොලා යන බුද්ධාලම්බන ප්‍රීතියෙන් ඔකඳ වන, එමෙන්ම විශාල පුණ්‍ය සම්භාරයක් රැස් වන ස්ථාන.

නමුත් දහම වටිනාකමක් දෙන්නේ වර්තමානයට. මෙතැනට. මේ මොහොතට. කොතැනක හෝ ඔබ සිටින තැනට. ඔබ සිටින්නේ මිදුළේ නැතිනම් මුලුතැන්ගෙයි විය හැකියි. මහපාරේ හෝ සල්පිලක

වෙන්නට පුළුවන්. මධ්‍යහනයේ විය හැකියි. දහමට ඒවා වැදගත් නැහැ. පාරේ ද? බැංකුවේ ද? පාසැලේ ද? නිවසේ ද? කාර්යාලයේ ද? බස් රියේ ද? අහස් යාත්‍රාවක ද? එය වැදගත් නැහැ. පළවෙනිදා ද? දෙවෙනිදා ද? මාසෙ මුල ද? මැද ද? නැත්නම් අග ද? ඒවාත් එපමණ වැදගත් නැහැ.

ඔබ සිටින්නේ කොතැන ද? කවර මොහොතක ද? “මෙතැන - මේ මොහොත” මෙතැන කියන්නේ ඔබ සිටින කවර හෝ තැන. මේ මොහොත කියන්නේ වර්තමානය. මෙන්න මේ පුංචි වචන දෙක පමණයි දහමට වැදගත් වන්නේ. “මෙතැන - මේ මොහොත” සදහම් ආලෝකය ලැබෙන්නේ මෙතැනට. මේ මොහොතට. එම නිසා කළ‍්‍යාණ මිත්‍රවරුනි, ශුද්ධ වූ ස්ථාන හා ශුද්ධ වූ දවස් අපට මහ ලොකුවට අවශ්‍ය වන්නේ නැහැ. එබඳු දිනයකට හෝ තැනකට කළ හැකි දෙයකුත් එතරම්ම නැහැ.

මෙම නිල්ලඹ භාවනා මධ්‍යස්ථානයට මේ පින්වතුන් දුරකතර ගෙවාගෙන, ඉතාම අපහසුවෙන් මේ කන්ද තරණය කර, පැය ගණනක් මහමගට ගත කොට පැමිණෙනවා. සැබැවින්ම මෙතැනින් කිසි දෙයක් ලැබෙන්නේ නැහැ. නුවණින් බලන්න. මේ කන්දෙන් ඔබට කිසිම දෙයක් ලැබෙන්නේ නැහැ. වෙනත් තැනක

නැති සරල බවක්, නිහඬ බවක් සහ නිසල බවක් මෙනත ඇති. නමුත් එයට ම නොවෙයි නේ “දහම” කියන්නේ.

3. සිහියට පමණක් ඇසෙන දහම

කළුරාණ මිත්‍රවරුනි, “දහම” ඔබෙන් ඉල්ලා සිටින්නේ ඔබ සිටිනා තැන, මේ මොහොත සිහියෙන් සිටින ලෙසයි. මක් නිසා ද? සිටින තැන කොතැනක වුව එතැන ඒ මොහොතේ සිහියෙන් සහ අවධානයෙන් සිටින කෙනාට පමණයි දහම ඇසෙන්නේ. අප සිටිනවා වන්නට පුළුවන් බණ දෙසන තැනක. එක එල්ලේම දේශකයන් ඉදිරිපසින්ම වාඩි වී උන් වහන්සේ දෙසටම හිස හරවාගෙන. අප බණ අසනවා කියා සිතනවා. දේශකයන් වහන්සේ ළඟින්ම වාඩිවී සිටින්නේ. උන්වහන්සේ දෙසම බලාගෙන. ඡායාරූපයක් ගත්තොත් නැතිනම් වීඩියෝ කළහොත්. ඒ ඡායාරූපයේ නැතිනම් වීඩියෝ පටියේ පවා දේශකයන් වහන්සේ සමීපයෙහි, උන් වහන්සේ දෙසම බලාගෙන, එකත්පසෙක වාඩි වී සිටින අපගේ ඡායාරූපය දකින්නට පිළිවන්. එම පිංතූරය බලන කෙනෙකුට වුවත් හිතෙන්න පිළිවන් මෙන්න බණ අසන කෙනෙක්.

අවධානය සහ සිහිය තිබෙනතුරු පමණයි ශ්‍රවණය සිදුවන්නේ. සිහිය සහ අවධානය ගිලිහුණු මොහොතේම සවන්

දෙන්නාක් අතුරුදහන් වෙනවා. ශ්‍රාවකයන් සිටින්නේ සහ සවන් දෙන්නන් සිටින්නේ සිහිය තිබෙනතුරු පමණයි. අවධානයට පමණයි ඔබව සවන් දෙන්නෙකු බවට පත් කළ හැක්කේ. හොඳින් විමසා බලන්න. සිහිය නැති වූ මොහොතක ඔබට ඇසෙනවා ද? අවධානය ගිලිහුණු මොහොතේ තවදුරටත් ඔබට ඇසෙනවා ද මා පවසන දෙය? ඇසෙනවා ද නැද්ද කියන්නත් සිහිය සහ අවධානය තිබිය යුතුමයි. ශ්‍රවණය සඳහා මනසිකාරය අවශ්‍යයි. සාවධාන විම අත්‍යවශ්‍යයි. “මා කන් යොමු කළ යුතුයි - ඇසිය යුතුයි” කියන චේතනාව තිබිය යුතුයි. එම චේතනාව තිබිය යුත්තේ කොයි අවස්ථාවේ ද? එම තීරණය ගත්තේ මාසයකට ඉහත දී විය හැකියි.

අසවල් දවසේ, අසවල් ස්ථානයේදී, අසවල් දේශකයාණන් වහන්සේ අසවල් වේලාවට දහම් දෙසුමක් පවත්වනවා. එය අසන්නට යා යුතුයි. ඒ තීරණය මතකයි. එම නිසා එදින වෙන වැඩක් යොදාගන්නේ නැහැ. මිතුරෙකු ගමනක් යන්න කථාකරන්න පුළුවන්. එම ඇරයුම ඇසෙන විට අපේ යටි හිත අපට ම පවසනවා “ආ! එදාට මට බණ අහන්න යන්න ඕනෑ”. බලන්න එය හිතෙන්නේ නැද්ද කියා?

මෙසේ වෙනත් කටයුතු යොදා ගන්නේ නැතිව, අදාළ දවස නියමිත වේලාව නිදහස්ව තබා ගන්නවා. බොහෝ අවශ්‍ය-

අත්‍යවශ්‍යය, සහ අනවශ්‍යය කටයුතු අත්හැර එම දේශනය පැවැත්වෙන තැනට අප යනවා. දේශනය හොඳින් ඇසෙන තැනක සහ දේශකයාණන් වහන්සේ හොඳින් දර්ශනය වන තැනක වාඩි වෙනවා. මේ සියල්ල මෙසේ හොඳින් සිදු වන්නේ අර මාසයකට කලින් ගත් චේතනාවේ බලයට. එම චේතනාවයි අපව මෙතැනට ගෙන ආවේ. අපව අනිකුත් කටයුතුවලින් නිදහස් කළේ. නමුත් එම චේතනාවට හැකියාවක් නැහැ අපව ශ්‍රාවකයන් නැතිනම් සවන් දෙන්නන් බවට පත් කරන්න. එම චේතනාවට හැකියාව ලැබෙන්නේ අපගේ භෞතික ශරීරය එතැනට ගෙන යෑමට පමණයි. වාඩිකරවන්න පමණයි. එම දේශනය අසන්නට තරම් විවේකයක් ලබා දෙන්නට පිළිවනි. එපමණයි.

4. සවන් දෙන්න මොහොතින් මොහොත

සිහිය ඉපදුණේ නැති නම්, අවධානය ඇති වූවේ නැති නම්, මනසිකාරය තිබුණේ නැති නම් කුමක් ද සිදු වන්නේ? සවන් දීමකින් තොර, ශ්‍රාවකයෙකු නැති භෞතික වාඩි වීමක් පමණයි. ශ්‍රවණය සඳහා “තමන් ඇසිය යුතුයි” කියන සිතුවිල්ල මොහොතින් මොහොත ඇති කර ගත යුතුයි. වෙනත් චේතනා ඇති නොකර ගත යුතුයි. බලන්න. එසේ සවන් දීම පහසු ද? වෙනත් චේතනා කොපමණ සිතට එනවා ද? ධර්ම ශ්‍රවණයෙන් පසු කරන්නට තිබෙන

කටයුතු සැලසුම් කරනවා. ඒ ගැන සැලසුම් කළ යුතුයි කියන අදහස - ඕනෑකම - චේතනාව ඇති කර ගන්නවා. චේතනා දෙකක් එක් මොහොතක තිබිය නොහැකියි. චේතනා තුන හතරක් කොහොමත්ම ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකියි. එක් මොහොතක එක් චේතනාවයි.

පසුවට කරන්නට තිබෙන වැඩ සැලසුම් කළ යුතුයි කියන චේතනාව ඇති කරගත් සැනින්ම දැන් එතැන ඉන්නේ සැලසුම්කරුවෙක්. සවන් දෙන්නා දැන් නැහැ ධර්ම ශාලාවෙහි. දේශකයාණන් වහන්සේට ඉදිරිපසින් ඵරමිණිය ගොතාගෙන වාඩි වී සිටින්නේ ශ්‍රාවකයෙකු නොව සැලසුම්කරුවෙක්. චේතනාවයි පුද්ගලයෙකු ව නිර්මාණය කරන්නේ. සවන් දෙන්නෙකු හදන්නේත් චේතනාව. වින්තකයෙකු මවන්නේත් චේතනාව. සැලසුම් කරුවෙකු නිර්මාණය කරන්නේත් චේතනාව. එම නිසා “මූල සිට අගටම මූල මහත් දේශනය පුරාම සවන් දිය යුතුයි” කියන චේතනාව නැවත නැවත ඇති කරගත යුතුයි. සිහියෙන් මෙතැන මේ මොහොතේ සවන් දීමත් සමග සහමුලින්ම සජීවී විය යුතුයි. බාගෙට හෝ කාලට නොවෙයි.

5. යාන්ත්‍රික පටිගත කිරීම සහ සජීවී ශ්‍රවණය

එම චේතනාවට පමණයි ශ්‍රාවකයෙකු තනන්න හැකියාව ඇත්තේ. ධර්ම ශ්‍රවණයක් සිදු කළ හැක්කේ එම චේතනාවට පමණයි

ඇසු දහම දරාගන්නට පුළුවන් කම තිබෙන්නේ. අසා දරාගත් දහම විමසා බැලීමේ හැකියාව ඇත්තේ. මෙම සියළුම ව්‍යායාමයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් සේ, අන් කෙනෙකුට වැටහෙන්න පිළිවන් කුමක් ද මේ කියන්නේ කියා. අවබෝධය ඇති වීමට ශ්‍රවණය කළ යුතුයි. වටහා ගැනීමට හා තේරුම් ගැනීමට ශ්‍රවණය අවශ්‍යයි. ශ්‍රවණයක් සිදු වන්නේ සිහිය තිබුණොත් පමණයි. සිහිය නැති නම්, වෙනත් දේවල් ගැන කල්පනා කරමින්, සැලසුම් කරමින් හා තැවෙමින් පසු වූයේ නම්, එතැන ඇසු දහමක් නැහැ. ඇසු දහමක් නැති තැනක මතකයට ගිය දහමකුත් නැහැ. අමතක කළ දහමක් ගැන විමසා බලන්නේ කෙසේ ද? විමසා නොබැලූ දහමක් වැටහෙන්නේ නැහැ. මේ කිසි දෙයක් යාන්ත්‍රිකව සිදු වෙන්නේ නැහැ.

ධර්මශ්‍රවණය හා පටිගත කිරීම දෙකක්. පටිගත කරන යන්ත්‍රයකට දහම ඇහෙන්නේ නැහැ. ඇසෙන්නේ ශබ්දයක් පමණයි. පටිගත වන්නේත් ශබ්දයක් පමණයි. නමුත් ශ්‍රවණය විය යුත්තේ අර්ථයක්. යන්ත්‍රයකට මේ දෙකෙහි වෙනසක් නැහැ. අර්ථයක් නැති ශබ්දයක් පමණයි ඕනෑම දියුණු යන්ත්‍රයකට ගබඩා කර ගත හැක්කේ. යාන්ත්‍රිකව අසා සිටීමේදීත් අර්ථයක් නොවැටහෙන ශබ්ද ඇතුළත් වීමක් පමණයි සිදු වන්නේ. නමුත් සිහියෙන් හා අවධානයෙන් ද, එමෙන්ම සවන් දිය යුතුයි කියන චේතනාවෙන් ද, කෙනෙකු සවන්

දෙන විට, ශබ්දයකට එහා ගිය අර්ථයක්, ශබ්දය ඉක්මවා ගිය වැටහීමක් ඇති වෙන්න පුළුවන්.

ධර්ම දේශනයක් කියන්නේ වචන ටිකකටම නොවෙයි. වචනවලට පිටුපසින් සහ වචනවලට යටින් අත්දැකීමක් තිබෙනවා. අත්දැකීමකුයි මේ ඔබට ආමන්ත්‍රණය කරන්නේ. අත්දැකීමක් යනු වචනයක් නොවේ. නමුත් අත්දැකීමක් ගැන ප්‍රකාශ කරන්නට වචන අවශ්‍යයි. කනට වචන ඇහෙන්නේ සිහියෙන් හා අවධානයෙන් සිටීමෙන් පමණයි. නැතිනම් ශබ්ද පමණයි අසා සිටින්නේ. ඒ සිහියෙන් ඇසූ වචන වැටහෙන්නේ මනසිකාරයට පමණයි.

ලියුම් කවරයක ඇති ලිපියක් වගෙයි. ලිපියක් යවන්න බැහැ ලියුම් කවරයක් නැතිව. නමුත් ලිපිය කියන්නේ ලියුම් කවරයට නොවෙයි. අදාළ පණිවිඩය ලබා ගැනීමට ලිපිය කියවිය යුතුයි. කියවීමට ලියුම් කවරය ඉරා දැමිය යුතුයි. ඒ තුළට පිවිසිය යුතුයි. ඇතුළතට අවධානය යොමු කළ යුතුයි. වර්ණවත් කඩදාසිවල විවිධ සිතුවම් රටා සහිතව, නානා හැඩයන්ට නවා, හැඳූ ලියුම් කවර තිබෙනවා. ඉහළ මූල්‍ය වටිනාකමක් සහිත ලියුම් කවර, කොපමණ අලංකාර වුවත්, වටිනවා වුවත්, දර්ශනීය වුවත්, නියමිත පණිවිඩය ලබා ගැනීමට නම් ලිපි කවරය විවෘත කොට බැලිය යුතුයි. එම

ලස්සන, දර්ශනීය වටිනා කවරය ඉරා දැමිය යුතුමයි, පණිවිඩයට සවන් දෙන්න අවශ්‍ය නම්. වෙන ක්‍රමයක් නැහැ.

6. වචනයකට නොව අත්දැකීමකට සවන් දෙන්නට

ඇසෙන වචන තුළ ඇති පණිවිඩයට සහ අත්දැකීමට සවන් දෙන්නට තරම් අප තියුණු විය යුතුයි. තීක්‍ෂණ විය යුතුයි. නැති නම් හැමදාම සිදු වූයේ වචන ටිකක් ඇහුවා. වචන කිහිපයක් කියව්වා. එයින් ස්වල්පයක් මතක තබා ගන්නා. අනිත්‍රත් වචන කිහිපයක් දමා තවත් කෙනෙකුට පැවසුවා පමණයි. හොඳට බලන්න. ධර්ම දේශණයක් ඇහුවා කියා හෝ බණ පොතක් කියව්වා කියා, අප කර තිබෙන්නේ කුමක් ද? වචන ටිකක් කියවනවා. නැත්නම් වචන ටිකකට ඇහුම්කන් දෙනවා. ඒ කියවූ වචන, ඒ කියවූ ඡේදයේ තියන වචන, නැත්නම් ඇසූ වචන, ඒ සියල්ලම කෙනෙකුට මතක නැහැ. එයින් කොටසක් මතකයි. 25%, 30%, 40%, 50%, 60%, 70% මතකයි. ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේට නම් 100% ක්ම මතකයි. ඉන් එහා, අපේ මට්ටමට එනකොට 50%, 10% ක් වෙන්න පුළුවන්. හොඳට බලන්න, බණ පොතක් කියවලා, බණක් අහලා, ඉන් පසු ඇසුවේ කුමක්දැයි, කියව්වේ මොනවාදැයි බලන විට වචන ටිකක් මතකයි. වචන ටිකක් ඔලුවේ වැඩකරනවා. ඇහුවා කියව්වා, පළවෙනි පියවර දෙක මතකයි. මතකයේ තිබෙනවා. නැවත නැවත මතක් කර

ගන්න පුළුවන්. ඉතින් නැවත නැවත මතක් කර ගන්නේ නැත්නම් වෙන්තේ, අර මතකයට ගිය සියට ප්‍රමාණයක් අඩු වෙව් යනවා. මුලින් 50% ක් මතකයි නම් අවුරුද්දකට විතර පස්සේ 25% වෙන්න පුළුවන් මතක. කොහොමහරි දැන් කෙනෙක් විමසනවා, ඔබ අර දේශනයට ගියානේ, මොනවද ඇහුවේ? මොනවද කිව්වේ? එතකොට අපට මතක තියෙන ටික තමයි කියන්නේ. ආ! අර පොතේ මොකක්ද තිබුනේ? කියවා මතකයේ තිබෙන දේ කියනවා. එතකොට කියෙව්වේ වචන ටිකක්. මතක තියාගත්තේ වචන ටිකක්, සහ නැවත ප්‍රකාශ කරන්නේ වචන ටිකක්. සවන් දුන්නේත් වචන, මතක තියෙන්නේත් වචන, නැවත කියන්නේත් වචන.

7. මන්තර නොඅසන සාංසාරික දුක

කළායාණ මිත්‍රවරුනි, මේ වචන ගනුදෙනුවක්. දේශකයාගෙන් ශ්‍රාවකයාට, ලේඛකයාගෙන් පාඨකයාට, වචන ටිකක් ඇවිත් තියෙනවා. ශ්‍රාවකයා, දේශකයාගෙන් වචන ටිකක් අරගෙන තිබෙනවා. දේශකයා මොනව දුන්න ද දන්නෙ නැහැ? ලේඛකයා කුමක් දෙනව ද දන්නෙ නැහැ? නමුත් අරගෙන තියෙන්නෙ වචන ටිකක්. ඒ ගත්තු වචන ටිකෙහුත් ස්වල්පයක් තමයි මතක. ඒ මතක තියෙන ටිකෙහුත් තවත් ටිකක් තමයි, තවත් කෙනෙකුට කියන්න පුළුවන්. මෙතනින් අප නවතිනවා. එපමණයි. හරි හොඳයි. හරි

ලස්සනයි. මාත් ඒ පොත කියවන්න ඕන. ඊළඟ දවසේ මාත් ඒ දේශනය අහන්න යන්න ඕන. දැන් මේ වචන ගනුදෙනුවට බැහැ, පින්වතුනි, මනුෂ්‍යයෙකු විදින දුක අඩු කරන්නට. අවම කරන්නට හෝ නිමා කරන්නට, වචනයකට බැහැ. මන්ත්‍රයක් නෙමෙයි නේ. දැන් මන්ත්‍රයක් නම් කමක් නැහැ. මන්ත්‍රවලට අර්ථ නැහැ. අර්ථවත් මන්ත්‍ර හොයන්නට බැහැ. ඔය ඕනෑම දෙයකට තියන මන්ත්‍ර අරගෙන බලන්න. සර්පයින්ට කියන මන්ත්‍ර තියෙනවා. හොල්මන්, යක්කුන්ට කියන මන්ත්‍ර තියෙනවා. මේ මන්ත්‍රවලට අර්ථ නැහැ. අර්ථවත් මන්ත්‍ර හොයන්න යන්න එපා, එක භාෂාවකින් නෙවෙයි මන්ත්‍ර තියෙන්නේ. හැබැයි සමහර විට ඒ මන්ත්‍ර කීවොත් ඒ දේ සිද්ධ වෙන්න පුළුවන්. සිද්ධ වෙනව ද දන්නෙ නැහැ. නමුත් වෙන්න පුළුවන්. නමුත් වචනයක තියෙන බලයකින් කෙනෙකුගේ දුකක් අඩු කරන්න බැහැ. මන්ත්‍රයක් කීවාට හෝ, මන්ත්‍රයක් ජප කළාට තරහා අඩු වෙන්නේත් නැහැ. ආශාව අඩු වෙන්නේත් නැහැ. මෝඩකම අඩු වෙන්නේ නැහැ. ඊර්ෂ්‍යාව අඩු වෙන්නේ නැහැ. ඊර්ෂ්‍යාව අඩු කරන්න පුළුවන් මන්ත්‍රයක් නැහැ. තරහා, වෛරය, ක්‍රෝධය, මේ නුරුස්සන ගතිය, ඉවසන්න බැරි ගතිය, මේ පිපිරෙන, පුපුරන ස්වභාවය, කිපෙන ගතිය, රත්වෙන ගතිය අඩු කරන්න පුළුවන් මන්ත්‍රයක් නැහැ. මන්ත්‍ර තියෙනවා. උණ බස්සන්න පුළුවන් මන්ත්‍ර ඇති. හැබැයි තරහා බස්සන්න පුළුවන් මන්ත්‍ර නැහැ. වෙවිලීම අඩු කරන්න පුළුවන් මන්ත්‍ර ඇති. නමුත් බිය නැති කරන්න පුළුවන්

මන්ත්‍රයක් නැහැ. අප හිතනවා එහෙම වෙන්න ඕන. මේ වචනවලට පුදුම බලයක් තියෙනවා. වචනවලට බලයක් තියෙනවා. හැබැයි ඒක භෞතිකයි. භෞතික බලයක්. වචනයක් කියන්නේ භෞතික දෙයක්. මේ භෞතික සීමාව ඇතුළේ වචනවලට බලයක් තියෙනවා.

කෙනෙක් ඇවිත් කියනවා, අතමාරුවක් ඉල්ලනවා, අනේ මට රු.50 ක් දෙන්න. මට බෙහෙතක් ගන්න ඕන. නැත්නම් ණයක් ගෙවන්න තියෙනවා, කුලී ගෙවන්න තියෙනවා, ගෙවල් කුලී රු.50 ක් දෙන්න. දැන්, රු.50 භෞතික දෙයක්. ඒ ඉල්ලන්නෙත් භෞතික වචනවලින්. එවිට අනිත් තැනැත්තා කියනවා මම දෙන්නම්. මම හැන්දෑවට දෙන්නම්. ඒ වචනේ ඇහෙන කොට, අර ඉල්ලන කෙනාගේ හිතට ලොකු සහනයක් දෙනවා. ලොකු සහනයක් දෙනවානේ. ඒ වචනය ඇසෙන විට ලොකු සහනයක් දෙනුණා. ඒ සහනය ලැබුණේ අර වචනය නිසාම නෙමෙයි නේ. අර කෙනා තුළ කිසියම් ගුණයක් තිබුණා. පොරොන්දුවක් වුණා. දෙන්නම් කීවා. සැනසිල්ලෙන් ඉන්නවා හැන්දෑ වනතුරු. හැන්දෑවට සමහර විට ඒ මුදල ලැබෙනවා. ලැබුණු විට ඒ සැනසිල්ල ස්ථිර වෙනවා. ස්ථාවර වෙනවා. සමහර විට ලැබෙන්නේ නැති වෙන්නත් පුළුවන්. බොරු පොරොන්දුවක් වෙන්න පුළුවන්. එවිට ඒ සැනසිල්ල නැති වී යනවා. තිබුණට වැඩිය දුක එනවා. වචනයකට පුළුවන් කෙනෙක්ව සනසන්න, කෙනෙක්ව අසහනයට පත් කරන්න. ඒ බලය තියෙනවා. හැබැයි එය භෞතිකයි.

8. භාෂාව භෞතිකයී - පණිවිඩය ආධ්‍යාත්මිකයී

භෞතිකත්වයෙන් එහා ගිය ආධ්‍යාත්මික පණිවිඩයක් දෙන්නක්, ඕය භෞතික වචන පමණයි පාවිච්චි කරන්න තියෙන්නේ. වෙන කිසිවක් නැහැ. මනුෂ්‍ය ලෝකයේ වෙන ක්‍රමයක් නැහැ. වෙනත් ලෝකවල භාෂාවෙන් තොරව පුළුවන් කම ඇති. අපි හිතමු දිව්‍යලෝකයට, බ්‍රහ්ම ලෝකයකට, බුදුරජාණන් වහන්සේ බණ දේශනා කරන විට. මිනිස් ලොව බසකින් දේශනා කළා වන්න බැහැනේ. වෙනත් මාධ්‍යයකින් ඒ පණිවිඩය දෙන්න ඇති. සමහර විට මනුෂ්‍ය ලෝකේ ඉන්න අපිට කිසි දෙයක් ඇහුනේ නැහැ. කෙනෙක් හිටියා නම් බුදු රජාණන් වහන්සේ ළඟම, දිව්‍ය ලෝකේ දේවතාවුන් වහන්සේලාට බණ දෙසන වෙලාවේ, බ්‍රහ්ම ලෝකේ බ්‍රහ්මයන්ට බණ දේශනා කරන අවස්ථාවේ, අසුරයන්ට බණ කියන වෙලාවේ, එතන ඔබ අප හිටියානම් අපට කිසිවක් ඇහෙන එකක් නැහැ. මේ වෙනත් භාෂාවකින් කියනවා නම් අපට ඇහෙනවානේ. භාෂාව නොතේරුණාට. කවුරු හරි ජර්මන් භාෂාවෙන් යමක් කීවොත්, අපට ඇහෙනවා, අපට ජර්මන් නොතේරුණාට, ඇහෙනවා. හැබැයි එහෙමත් නෙමෙයි. වෙනම මාධ්‍යයකින් පණිවිඩයක් යවන විට කොහෙත්ම ඇහෙන්නේ නැහැ. නිහඬතාවයක් තියෙන්නේ. අපි හිතන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ නිහඬව ඉන්නේ. රහතන් වහන්සේ නිහඬව ඉන්නේ. දේශකයාණන් වහන්සේ නිහඬව ඉන්නේ. ඔව් අපේ මට්ටමට නිහඬයි. නමුත් එතනින් එහා මට්ටමක

සන්නිවේදනයක් සිදු වෙනවා. ශ්‍රවණයක් තියෙනවා. හැබැයි අපට නොඇසෙන, යමක් උන් වහන්සේලාට ඇහෙනවා.

කළායාණ මිත්‍රවරුනි, ඒ නිසා භාෂාව වැදගත්. වචන වැදගත් හැබැයි වචන නෙවෙයි දහම කියන්නේ. ඒ වචන එන්නේ කොහෙන්ද? අත්දැකීමකින්. බුදුරජාණන් වහන්සේ යම්තාක් උපදෙස් දුන්නා ද? ඒ හැම උපදේශයක්ම පැමිණියේ උන්වහන්සේගේ අත්දැකීමකින්. අවබෝධයකින්. දැනුමකින් නොවේ, අවබෝධයකින්.

9. සජීවී වචන හා අජීවී වචන

ඒ නිසා ඒ වචන, වචන පමණක් නෙමෙයි. පණ තියන වචන. හිස් වචන නෙමෙයි පණ තියනවා. ප්‍රාණයක් තියනවා. සජීවී වචන. එවිට වචන වර්ග දෙකක් තියෙනවා. සජීවී හා අජීවී වශයෙන්. අජීවී වචන යනු හුදු වචන පමණයි. වෙන දෙයක් නැහැ. පරණ කතාන්දරයක් කියන කොට, එතන වචන ටිකක් තියෙනවා. හැබැයි එහි සජීවී බවක් නැහැ. අත් දැකීමක් කතා කරන කොට, වචනය අත් දැකීමයි දෙකම තියෙනවා. එමනිසා ඒ වචන තුළ තිබෙන අත් දැකීමට සවන් දෙන්නට සහ අත් දැකීම දකින්නට තරම් අප සාවධාන වෙන්නට ඕන. නැතිනම් ඇහෙන්නේ වචන ටික පමණයි. අත්දැකීම නොවෙයි ඇහෙන්නේ. ඒ වචන හරි ලස්සනයයි. ඒ කතා කරන

විලාශය ලස්සනයි. ලාලිතයක් තියෙනවා. තර්කානුකූලයි. එපමණයි. එයට එහා ගිය අර ගැඹුරු පණවිඩයට අප සංවේදී නැහැ.

10. පොත්ගුලක් බවට පත් නොවන්න

කළ්‍යාණ මිත්‍රවරුනි, මේ කාරණය මීට වඩා කියන්න අවශ්‍ය නැහැ. නිතරම බණ අහන පිරිසක් විදිහට, නිතරම ධර්මය ශ්‍රවණය කරන පිරිසක් විදිහට, ධර්මය සාකච්ඡා කරන හා බණ පොත් කියවන පිරිසක් විදිහට, අපි බලන්නට ඕනෑ මෙතෙක් ඇසූ හා කියවූ දහමින් කොපමණ වෙනසක් අප තළ සිදු වී තියෙනවා ද? දැන් බණ පොත් කියක් නම් කියවා තියෙනවා ද? මෙවා ලියන එක හොඳයි. තමන් කියවන බණ පොත ලියා ගන්න කොහේ හරි. අංක 1, 2, 3, 4, 5, 6 එහෙම ලිව්වොත් තේරෙයි. අද වෙන කොට නමසිය ගාණක් හෝ දහක්, සමහර විට ඊටත් එහා බණ පොත් කියවා ඇති. දේශනා ලියන්න පුළුවන් නම් හොඳයි. අංක දාන්න පුළුවන් නම් හොඳයි. ගුවන් විදුලියේ කිය ද? රූපවාහිනියේ කිය ද? පන්සලේ දී, ගෙදර දී, භාවනා මධ්‍යස්ථානවල දී, කියක් ඇහුව ද? දැන් කෝ වෙනසක්? බලන්න, වැඩිපුර බණ ඇසූ තැනැත්තා කියන සම්මානයට, වැඩිපුර බණ පොත් කියවූ තැනැත්තා කියන සම්මානයට ඒ සුදුස්සන් තෝරන තරගයක දී නම් අපට සැහෙන තැනක් තියෙයි. අප වෙනස්වෙලා ද? වෙනස්වෙලා නැත්තේ ඇයි? පොත් නවසියක් කියවා තියෙනවා. ඇයි

තාම වෙනස් කමක් නැත්තේ? නමසිය එක් වෙති පොත නොකියවූ නිසා ද? දේශනා 5000ක් පමණ අසා තියනවා. ඇයි වෙනස් වී නැත්තේ. 5001 වෙති දේශනය තාම ඇහුවෙ නැති නිසා ද? එය ද? අපි හිතන්නේ එහෙමයි. ඒ නිසා 901 වෙති පොත කියවනවා. 5001 වෙති දේශනයත් අහනවා. හැබැයි 5002 දේශනයත් අහන්න ඕනැ'යි කියන අදහස තියෙනවා. 902 පොතත් කියවන්නට ඕන.

11. අධ්‍යාත්මික කොඳුනාරටිය

පුස්තකාලයක් බවට කෙනෙකුට පත්වෙන්න පුළුවන්. දහම් පොත්හලක් බවට, දහම් පොත්ගලක් බවට, හැබැයි අභ්‍යන්තරය දිරා යන, අභ්‍යන්තරය කඩා ගෙන වැටෙන. මේ අභ්‍යන්තරය ශක්තිමත් කරගන්න, හරවත් කරගන්න, සාරවත් කරගන්න. කඩා නොවැටෙන අභ්‍යන්තරයක්. දිරා නොයන අභ්‍යන්තරයක්. මේ අභ්‍යන්තරය තමයි පුද්ගලයෙකු ඔසවා තබා ගෙන ඉන්නේ. පුද්ගලයෙකු වැටෙන්නේ නැතිව වැටෙන්න දෙන්නේ නැතිව පුද්ගලයෙකුට කෙලින් ඔසවා තබා ගෙන සිටින්නේ කොඳු ඇට පෙළ නෙමෙයි, අපේ අභ්‍යන්තරය. අභ්‍යන්තරය කියන්නේ අවබෝධය. අවබෝධයට පමණයි කළ්‍යාණ මිත්‍රවරුනි පුළුවන් මොන පැත්තෙන්, වණ්ඩ මාරුතයක් හමා ගෙන ආවත් මොන පැත්තෙන් පෙරළන්ට බැලුවත්, අපව වට්ටන්නේ නැතිව කෙලින් සෘජුව තබාගෙන ඉන්න. වෙන කිසිවකට වත් බැහැ. කායික

ශක්තියකට බැහැ. කායික ශක්තියට පුළුවන් අල්පයයි. එතකොට ශක්තිමත් මනසක්, හරවත් මනසක්, සාරවත් මනසක්, සඳහා යි දහම.

12. සතුව සොයා ඔබ යන සඳ - අසතුව එයි ඔබව සොයා

අප බොහොම හොඳට සන්නෝසයෙන් කෙලින් හිටගෙන ඉන්නවා සතුටුදායක දේවල් සමග. සතුටුදායක පුද්ගලයන් හා සතුටුදායක අවස්ථාවක් සමග. සතුටුදායක පරිසරයක් සමග, පුද්ගලයෙකු වැටෙන්නේ නැහැනේ. පිටතට පෙනෙන විදිහට නම්, වැටෙන්නේ නැහැනේ. බොහොම හොඳට ඉන්නවා. ඉතින් අප කියනවා එහෙම තමයි ඉන්න ඕන. ඒ සතුව තිබෙනවා යයි සිතන තැනට අප යනවා සතුව හොයා ගෙන. හොඳට බලන්න. අප යන්නේම සතුව හොයාගෙන. සතුව හොයාගෙන අප යන විට, අසතුව එනවා අපව සොයා ගෙන. ලාභය හොයාගෙන, ලාභය තියන තැනට අප යන විට, අප සිටිනා තැනට, අපව සොයා ගෙන අලාභය පැමිණෙනවා. අප කවදාවත් අලාභයක් හොයාගෙන ගියේ නැහැ. අසතුවක් හොයා ගෙන ගියේ නැහැ. අප සෙව්වෙම සතුව. ප්‍රාර්ථනා කළේම ලාභය. කිසිම ප්‍රාර්ථනයක, කිසිම දවල් සිහිනයක, ඉඩක් නැහැ අලාභයට. ඉඩක් නැහැ අසතුවට. කවුද දවල් හීන හදාගන්නේ අසහනයට පත් වෙන්න. හැම දවල් හීනයක්ම පටන් ගන්නේ හරි ලස්සනට. ලස්සන දවල් හීන, ලස්සන බලාපොරොත්තු,

ලස්සන ප්‍රාර්ථනා, ලස්සන අපේක්ෂා, ලස්සන ඉලක්ක, ඒ සියල්ල කුමක් කරා ද යොමු වන්නේ? සතුට හා ලාභය කරා. සතුට ඇත්තේ යම් තැනක ද එතනට අප යනවා. දුඛගෙන යනවා. සතුට ඇත්තේ යම් පුද්ගලයෙකු ළඟද, ඒ පුද්ගලයා වෙතට අපි යනවා. සතුට ඇත්තේ යම් තනතුරක ද, ඒ තනතුර කරා අපි යනවා. සතුට ඇත්තේ යම් ගෘහ භාණ්ඩයක ද, ඒ ගෘහ භාණ්ඩය කරා අප යනවා. හැම විටම බලන්න අප ඉන්නේ ගමනක. හැම මොහොතකම. ජේන්නෙ නැහැ. මේ වාඩිවෙලා ඉන්නේ. ඇදේ හාන්සි වී ඉන්නේ. කාර්යාලයේ පුටුවක උඩ වාඩිවෙලා ඉන්නේ. හැබැයි ඒ කොහේ සිටියත් යෙදී ඉන්නේ ගමනක. සතුට සොයා යන ගමනක. ලාභය සොයා යන ගමනක. පුළුවන් ද හොයා ගන්න එක මොහොතක්, එක තත්පරයක් සතුටක් ලාභයක් සොයා නොයන? ඉල්ලන්නේ නැති, ප්‍රාර්ථනා නොකරන සහ ඒ ගැන සැලසුම් නොකරන? එක්කෝ මේ තියන සතුට දිගටම තියා ගන්න. ලබන සතුට, විදින සතුට, අත්දකින සතුට, ලැබෙන ලාභය, ඒ විදිහටම දිගටම, අද පමණක් නෙමෙයි, හෙටත්, අනිද්දාවත්. අදයි, හෙටයි අනිද්දායි පමණක් නෙවෙයි, ලබන සතියෙන්. මේ කාල රේඛාව දිගේ අනාගතයට. අනන්තයට, අත් දකින්නට සැලසුම් කරනවා, හිතනවා, පතනවා. ඒ වගේම මේ වර්තමානයේ අත් දකින සතුට ඊට වඩා දෙගුණයක් වැඩි වෙන්න ඕන. වර්තමානයේ ලබන ලාභය දෙතුන් ගුණයකින් හෙට කොහොමද ලබන්නේ? ඊළඟ අවුරුද්දේ කොහොමද ලබා ගන්නේ?

ඒ පිළිබඳ කල්පනාවත්, ඒ පිළිබඳ මනසිකාරයත්, ඒ ගැන සැලසුම් කරනවා. ඉතින් මේ බලන්න. සතුට හොයා ගෙන යන ගමනක ලාභයක් සොයා ගෙන ගමනක, අප හැම දෙනාම නිශ්චලව කායිකව භෞතිකව ඉන්නවා. කායිකව නෙමෙයි යන්නේ. හැබැයි, කායිකව යන ගමනක් තියෙනවා, සතුට හොයා ගෙන.

13. සතුටේ කථාන්දරය

මුලින් මේ ගමන යන්නේ මානසිකව. තණ්හාවෙන්. තණ්හාවයි අපව එක්ක යන්නේ, වෙන කවුරුවත් නෙවෙයි. තණ්හාව මවන සතුට, ඒ විදිහටම අත්දකින්න හා ඊට වඩා අත්දකින්න. එතකොට ගමන් දෙකක් එක්ක යනවා අපව. එකක් නෙවෙයි ගමන් දෙකක්. වර්තමානයේ විදිනවා නම් සැපක්, වර්තමානය හොඳ නම්, අන්න ඒ විදිහට හෙටත් හොඳට ලාභ ලබමින් සතුටින් ඉන්නේ කොහොම ද? අන්න එක මනසිකාරයක්. දෙවෙනි මනසිකාරය එයට වැඩිය සතුටක්, එයට වඩා දෙකුත් ගුණයක ලාභයක් ලබාගන්නත්, මානසිකව ගමනක යනවා. ඉතින් මේ විදිහට අප යනවා සතුට හොයා ගෙන, පුද්ගලයන් අල්ලගෙන, බලන්න ඔය සැලසුම් කථාන්දර හදා ගන්න අමු ද්‍රව්‍ය ඕනෑ. නිකන්ම කථාන්දර හදා ගන්න බැහැ අපට. ඒ කථාන්දරවලට අමු ද්‍රව්‍ය විදිහට පුද්ගලයන් පාවිච්චි

කරනවා. දරුවෙකු දෙමව්පියන් මුල් කරගෙන කථාන්දර හදා ගන්නවා. අම්මා මට මේ දෙය අරන් දෙයි, මාව අතනට එක්ක යයි. ඒ විදිහට දරුවෙකුට ඕන නම් ක්‍රීඩා භාණ්ඩයක්, ලස්සන ඇඳුමක්, නැතිනම් වෙනත් උපකරණයක්, එහෙම නැතිනම් කොහේ හරි ගමනක් යන්න. එතකොට මේ දරුවා මේ සතුවුදායක සැලසුම හදන්නේ අම්මා තාත්තා උදව් කරයි කියන ඒ බලාපොරොත්තුවෙන් නේ. නැතිව දරුවෙකුට බැහැ තමන්ගේ හීන හැබෑ කරගන්න, දෙමාපියන්ගේ ආධාර උපකාර නැතිව. අවසරය තියෙන්න ඕන. ඒ දෙමාපියන් මුල් කරගෙන. මුල් කරගෙන කියෙන්නේ, දෙමව්පියන් අල්ලගෙන දරුවන් ලස්සන කථාන්දරයක් හදාගන්නවා. දෙමව්පියන් ගැන නෙමෙයි කථාන්දරය හදා ගන්නේ. තමන්ගේ සතුව පිළිබඳ, ලාභයක් පිළිබඳ කථාන්දරයක් හදා ගන්නවා. හැබැයි ඒ කථාන්දරය ඇතුළේ අම්මා තාත්තා දෙන්නා ඉන්නවා.

14. මමත් චරිතයකි - මගේ කථාවේ

අම්මලා තාත්තලත් කථාන්දර හදා ගන්නවා. දරුවන් ගැන. දරුවන් යොදා ගෙන සතුව පිළිබඳ කථාන්දරය අම්මා කෙනෙකු, තාත්තා කෙනෙකු හදා ගන්නවා. හොඳට බලන්න මනුෂ්‍යයෙක් විදිහට අප හදාගත්ත හැම කතාන්දරයකම තව පුද්ගලයන් ඉන්නවා. අඩුමගානේ එක් පුද්ගලයෙක් හරි ඉන්නවා. හතුරෙක් වෙන්න

පුළුවන්. හතුරෙක් හරි ඉන්නවා. හතුරෙක් එක්ක කරන සටනක් විදිහට කථාන්දරයක් හදා ගන්නව පුළුවන්. කොහොමද ගහන්නේ? කොහොමද බනින්නේ? කොහොමද පහර දෙන්නේ? කොහොමද එයාව වට්ටන්නේ? මොන විදිහේ උපක්‍රම ද පාවිච්චි කරන්නේ? මොන විදිහේ උප්පරවැට්ටි ද දාන්නේ? මෙසේ සැලසුම් හදනවා. මෙහේ සතුට, ලාභය, හොයාගෙන, අප කථාන්දර ලෝකයක ඉන්නේ. හැබැ ලෝකයක නෙමෙයි. හැබැ වන කථාන්දරක් තියනවා. හැබැ කරගන්න සිහිනක් තියනවා. හැබැ චූෂණ් නැතත් හැම විට ම අප ඉන්නේ කථාන්දරයක් ඇතුළේ. මගේ කථාන්දරයක් ඇතුළෙයි මා සිටින්නේ. මම කියන පුද්ගලයා සැම විටම ඉන්නේ, මගේ කථාන්දරය ඇතුළේ. විමසා බලන්න. මෙනෙහි කර බලන්න. “මට” “මම” කියන පුද්ගලයාට “මගේ” කියන කථාන්දරය නැතිව ඉන්න බැහැ. මේ දෙන්නා එක් කෙනෙක්, දෙන්නෙක් නෙමෙයි. කථාන්දරයයි, කථාන්දරය හදන රචකයා යි දෙන්නාම එක්කෙනෙක්. එක් අයකු නැති වූ ගමන්ම අනිත් එක්කෙනාත් නැතිව යනවා. කථාන්දරයක් නැති තැනක රචකයෙකුට ඉන්න බැහැ. රචකයෙකු ඉන්නේම සහ රචකයා කියන කෙනා අර්ථවත් වෙන්නේම රචනාවක් නිසා. රචනාවක් නොලියන රචකයෙක් ඉන්න බැහැ. අනිත් පැත්තෙන් රචනාවක් තිබෙන්නට බැහැ, රචනාවක් ලියවෙන්නට බැහැ, රචනාවක් නිම වෙන්නට බැහැ සහ මැවෙන්නට බැහැ,

රචකයෙකුගෙන් තොරව. මේ වචනවලට එහා ගිහිල්ලා මේ කියන දෙය තේරුම් ගන්න බලන්න.

15. රචකයා හා රචනාව

රචකයා හැම විටම ඉන්නේ රචනාවක් තුළයි. රචකයා එළියේ ඉඳගෙන රචනාවක් ලියනවා නෙමෙයි. එහෙම ලියන රචනා තියෙනවා. හැබැයි ආත්ම කථාන්දරයට එන කොට, රචකයා ඉන්නේ රචනය ඇතුළේ. අප ඉන්නේ අපේ කථාන්දරය ඇතුළේ. අප එළියේ ඉඳගෙන, පුටුවක වාඩිවෙලා, මේසය මත තිබෙන කොළයක, පැනකින් ලියන කථාන්දරයක් නෙමෙයි, “මම” තියෙන්නේ. “මම” ඉන්නේත් “මගේම” කථාන්දරයේ කොටසක්. එහි තවත් කොටස් තියෙනවා. මගේ අම්මා, තාත්තාත් ඉන්නවා. කථාන්දරය ඇතුළේ. යහළුවනුත් ඉන්නවා. හතුරොත් ඉන්නවා. රස්සාවක් තියෙනවා. ඒ කථාන්දරයෙහි. ඒ සෑම කථාන්දරයේම කොටස්. හොඳට බලන්න හිත. මහා කථාන්දරයක් නේ තියෙන්නේ. මහා නිසොල්ලාසයක්. ඒ නිසොල්ලාසය අරාබි නිසොල්ලාසයටත් වඩා ලොකුයි. අරාබි නිසොල්ලාසය නම් දාහකින් ඉවරයි. හැබැයි “මම” කියන නිසොල්ලාසය නම් “මම” කියන කථාන්දරය නම් එහෙම ඉවර වෙන්නේ නැහැ. ඉවර කරන්න පුළුවන්. හැබැයි ඉවර වෙන්නේ නැහැ. ඉවර කර ගන්නෙත් නැහැ. මොකද එක් කථාවක් නෙමෙයි

ලියවෙන්නේ. අම්මා කෙනෙකු තාත්තා කෙනෙකු තමන්ට ඉන්න එක දරුවෙකුගේ අධ්‍යාපනය අල්ලාගෙන කථාන්දරයක් හදා ගන්න පුළුවන්. ඒ දරුවගේ ක්‍රීඩා දක්‍ෂතා අල්ලාගෙන තවත් කථාන්දරයක් හදාගන්නවා. ඒ දරුවගේ රූප සම්පත්තිය පැත්තෙන් කථාන්දරයක් හදා ගන්නවා. ඒ දරුවගේ විවාහය පැත්තෙන් තවත් කථාන්දරයක් හදාගන්නවා. එතකොට අම්මා කෙනෙක්, අම්මා කියන්නේ එක්කෙනෙක් නේ. තාත්තා කෙනෙක්, එක්කෙනෙක්, එක දරුවායි ඉන්නේ. ඒත් එක කථාවක් නෙමෙයි මෙන නියෙන්නේ. ඒ එක දරුවා අල්ලගෙන බලන්න කථාන්දර කියක් හදාගන්නවා ද කියා. මේ හැම කථාන්දරයකම තමනුත් ඉන්නවා, ඒ දරුවන් ඉන්නවා. ඉන්නවා කියලා හිතනවා අඩුම ගානේ. නැතිවෙන්න පුළුවන්, ඉන්නවා කියලා හිතෙනවා. එපමනක්ම නොවේ සිතේ, තමන්ගේ කියන ගෙදර ගැන කථාන්දරයක් හදා ගන්නවා. තියන ලස්සන වටිනාකම, ඒ ගේ හදාගන්න ගිය මහන්සිය. අනිත් අය, ඒ ගේ ගැන කරන වර්ණාව. ඒ ගේ අපට වෙනස් කර ගන්න ඕන නම් ඒ පිළිබඳ කථාන්දර. ඒ වගේම එයට වැඩිය ලස්සන ගෙයක් ඉදිරියෙන් හරි පැත්තෙන් හරි හැඳුවොත්, ඒ ගේ ගැන අප හදන කථාන්තර. එසේම රස්සාව පැත්තෙන් එක කථාන්දරයන් හදනවා. මේ විදිහට බලන්න කොපමණ කථාන්දර ලෝකයකද අප ඉන්නේ?

16. කියන්නට ඇති කථාව

මේ හැම දෙයක් ගැනම අපට කියන්න කථාන්දරයක් තියෙනවා. අප ලියූ රචනයක් තියෙනවා. හැම දෙයක් ගැනම අහවල් කෙනා ගැන අහවල් දේ ගැන නම් මට නැහැ කථාවක්. මට නැහැ හීනයක්. මට නැහැ කථාන්දරයක්. මට නැහැ රචනාවක් කියලා කියන්න පුළුවන්ද? නැහැ හැම දෙයක් ගැනමත්, හැම කෙනෙක් ගැන තමන් දන්න හැම කෙනෙකු ගැනමත්, හැම දෙයක් ගැනමත් ඔබත් මාත්, අසිතියෙන් මැවූ ලියූ ගොඩනැගූ කථාන්දර ලෝකයක, අප හිරවෙලා දුක් විඳිනවා. ඒ දුක් විඳින එක පැත්තකින් තියමු.

මාගේ ලෝකය කියන්නේ කථාන්දර ලෝකයකට. මේ පෘථිවියට නෙමෙයි, පෘථිවියක් තියනව ද නැද්ද කියා දන්නේ නැති කාලෙන් මිනිස්සු කථාන්දර හදා ගන්නා. තමන්ගේ ලෝකය. පින්වතුනි, හොඳට බලන්න, අප ජීවත් වෙන්නේ කථාන්දර ලෝකයක. මුදල් එකක් කථාන්දර හදා ගන්නවා. ලැබුණු මුදල් ගැන, තිබුණු මුදල් ගැන, ලැබෙන්න තියෙන මුදල් ගැන, කථාන්දර හදා ගන්නවා. එකකොට ආර්ථික කථාන්දරයක් වෙනම යනවා. ලැබෙන මුදල්, තිබෙන මුදල, වියදම් වුණු මුදල, වියදම් කරන්නට තියෙන මුදල, ලබා ගන්න තියෙන මුදල, ඒ ආශ්‍රයෙන් ආර්ථික කථාන්දරයක්, දේශපාලන කථාන්දරයක්. මේ අප හැම දෙනාම, ආර්ථික කතන්දරේ හදාගන්නේ ආර්ථික විද්‍යාඥයින් විතරක් නෙවෙයි. දේශපාලඥයින්

විතරක් නෙවෙයි, දේශපාලන කථා හදාගන්නේ. හැම දෙනාම. පින්වත්නි, කථාන්දර කියක් නම් ඔබ, අප හදාගෙන තියෙනව ද? කථාන්දර කියක් නම් ඇතුළේද අප ජීවත් වෙන්නේ? හිතාගන්න බැහැ. කථාන්දරයක් තුළ කථාන්දරයක්, ඒ කථාන්දරය ඇතුළේ තව කථාන්දරයක්. ස්වාමි පුරුෂයා, භාර්යාව ගැන කථාන්දරයක් හදා ගන්නවා, භාර්යාව ස්වාමි පුරුෂයා ගැන. ගැන කියන්නේ, ස්වාමි පුරුෂයා ආශ්‍රිතව කථාන්දරයක් හදා ගෙන, ඒ කථාන්දරයෙහි ජීවත් වෙනවා. එතකොට විවාහ නොවුණු අය, විවාහ වීම පිළිබඳ කථාන්දරය හදා ගෙන ඒ කථාන්දරයේ ජීවත් වෙනවා. ඒ කථාන්දරය සාක්ෂාත් කර ගන්නට සැලසුම් කරනවා. මේ කථාන්දරවල පුද්ගලයන් ඉන්නවා. ගෙවල් දොරවල් තියෙනවා. ගෘහ භාණ්ඩ තියෙනවා. වතු පිටි, වාහන තියෙනවා. තනතුරු තියෙනවා. මිල මුදල් තියෙනවා.

17. “සුඛාන්තය” ඇරඹුමයි - අවසානය නොවේ

මේ සියළුම කථාන්දර හදාගෙන අප යනවා අපට ඕන සතුව තියන තැනට. මේවා හදාගන්නේ වෙන මොනවටවත් නෙවෙයි, සතුවු වෙන්න. අප හිතනවා කථාන්දරයක් නැතිව සතුවු වෙන්න බැහැ. ඒ නිසා ලියන්න පටන් ගත්තේම ලස්සන කථාන්දර, අවලස්සන කථාන්දරයක් කවුරුවත් පටන් ගත්තේ නැහැ. එය

අනිවාර්යයි. එනම් සුඛාන්තයන්. බලාපොරොත්තු කෙළවර විය යුත්තේ සතුටකින්. එබඳු වූ බලාපොරොත්තුවෙන් තමයි හැම කථාන්දරයක්ම අප ලියන්න පටන් ගන්නේ. දරුවෙකු දෙමව්පියන් ගැන ලියන කථාන්දරයක් එහෙමයි. දෙමව්පියන්, දරුවන් ගැන ලියන කථාන්දරයක් එහෙමයි. භාර්යාවන් ස්වාමී පුරුෂයන් ගැන, ස්වාමී පුරුෂයන් භාර්යාවන් ගැන. යහළුවන්, යෙහෙළියන් ගැන, හැම දෙනාම හැම දෙනෙකු ගැනම ලියන්නේ කථාන්දරයක්. එතන තමයි සතුට තියෙන්නේ. මෙතන නෙවෙයි. එතන තියෙන්නේ. ඉතින් කථාන්දරයක් ඇතුළේ අප සතුට භොයනවා. දහම කියනවා, අපහැම දෙනාම ජීවත් වෙන්නේ කථාන්දර ලෝකයක බව. පපංච ලෝකයක. “පපංච” කියලා කියන්නේ කථාන්දර ලෝකයකට. “ප්‍රබන්ධ” කියන වචනයට සමීපයි. ප්‍රබන්ධය කියන්නේ කථාන්දරයක් නේ. එතකොට, පපංච, ප්‍රපංච, ප්‍රබන්ධ, මේවා එක ළඟින් යන වචන.

18. ප්‍රබන්ධයක් වූ ලෝකය

අප ඉන්නේ ප්‍රබන්ධ ලෝකයක. මගේ ප්‍රබන්ධයට අනුව. ප්‍රබන්ධ සාපේක්ෂයි. දැන් කෙනෙක් ඇහුවොත් අහවල් කෙනා කොහොමද? සමහර විට කෙනෙක් ඇවිත් අහන්න පුළුවන්, කොහොම ද අහවල් එක්කෙනා? කුමක් ද අප පවසන්නේ? අපට කියන්න නැහැ නිරපේක්ෂ කථාන්දරයක්, කිසියම් පුද්ගලයෙක් ගැන.

ඒ තැනැත්තා කොහොම ද කියා අපට කියන්න බැහැ. අප කියන්නෙම, ඒ තැනැත්තා පිළිබඳ අප හදාගත් කථාන්දරය. මගේ කථාවයි කියන්නෙ, මා ලියූ රචනයයි කියන්නේ, ඒ තැනැත්තා ගැන වෙන කොහොම ද අප කියන්නේ? වෙන කියන්න අප දන්නේ නැහැ. අපි ලස්සන කථාන්දරයක් හදා ගත්තා නම්, ඒ තැනැත්තා පිළිබඳව එතන දී කියනවා ලස්සන කතාන්දරයක්. හොඳ කථාන්දරයක්. එයා හොඳ කෙනෙක්, බොහොම හොඳ එක්කෙනෙක්. හරිම ගුණ යහපත්, කරුණාවන්තයි. පරිත්‍යාගශීලියි. හරියට ඉවසනවා."නිහතමානියි, කාරුණිකයි පරිත්‍යාගශීලියි, බොහොම හොඳයි, හරි සිල්වත්" මේ සියලුම නිගමන ගොඩ නැගුණේ කොහොම ද? අපේ කථාන්දරවලින්. මගේ කථාන්දරයට අනුව නම් එයා නිහතමානි. එයාට අනුව නෙමෙයි, මගේ කථාන්දරයට අනුව. දැන් තවත් කෙනෙක්ගෙන් ඇහුවොත් එයාගේ කථාන්දරය කියයි. තුන්වෙනි කෙනෙක් ගෙන් ඇහුවොත් තුන්වෙනි කථාන්දරයක් අහන්න ලැබෙයි.

කුමක් ද සත්‍යය? පළවෙනි කථාන්දරය ද? සත්‍ය දෙවෙනි කථාන්දරයද ? තුන්වෙනි කථාන්දරය ද සත්‍ය? අප කියනවා මේ එක් එක් කෙනාට තමන්ට පෙනෙන පැතිවලින් තමයි කියන්නේ කියා. පෙනෙන පැතිවලින් නෙවෙයි, එක් කෙනා බලන පැතිවලින් කියන්නේ. අපට ඍජු පෙනීමක් නැහැ. පිරිසිදු පෙනීමක් නැහැ.

කතාන්දරයක් හරහාමයි ජේන්තෙ. තම තමන්ට ජේන පැතිවලින් කියන බව දන්නවා නම් ප්‍රශ්නයක් නැහැ. ඒ දෙකේ වෙනසක් තියෙනවා. මා නැවත කියන්නම්. එක එක්කෙනාට ජේන පැතිවලින් නම් යම්කිසි පුද්ගලයෙක් ගැන කථා කරන්නේ, පුද්ගලයන් දහ දෙනෙකු කියන දේවල් එකතු කර ගත් විට අන්න සමස්ථ අදහසක් අපට හදා ගන්න පුළුවන්. මෙයා එක පැත්තක් කියනවා, අනිත් කෙනා තව පැත්තක් කියනවා, තුන් වෙනි කෙනා තවත් පැත්තක් කියනවා, හතර වෙනි කෙනා අමුතූම පැත්තක් ගැන කථා කරනවා. මේ සියලුම කැබලි එකතු කරගත් විට තමන්ට වික්‍රයක් හදන්න පුළුවන්, ඒ නාදුනන තැනැත්තා ගැන. හැබැයි ලස්සනම දේ නම් එවිට නිර්මාණය වන්නේ මනුෂ්‍යයකු නෙමෙයි. අද්භූත සත්වයෙකුයි. එවිට හිතනවා මේ මිනිහා මොන විදිහේ කෙනෙක් ද?

මේ ශාලාව ගැන ඇහුවොත්, මේ පැත්තෙන් බලනකෙනාට ජේන විදිහ තියනවා. අර පැත්තෙන් බලන කෙනාට ජේන විදිහක් තියෙනවා. ඉතින් මේ දෙක එකතුකරාම මේ මේ විදිහේ ශාලාවක් කියා හිතන්න ඉඩ තියෙනවා. අනුමානයක් වෙන්නත් පුළුවන්. එකේ අපට ජේන විදිහ ගැන නොවෙයි අප කථාකරන්නේ. අප බලන විදිහ ගැනයි. නිගමන ගැන වැඩි වැඩියෙන් අනිත් අයගේ අදහස් අහන්න. වඩ වඩාත් අප පැටලෙනවා. නිරවුල් වෙන්නේ නැහැ. පැහැදිලි වික්‍රයක් හදා ගන්න බැහැ. අප හිතනවා පුළුවන් කියා, බැහැ. බැරි

හේතුව ජේතවානේ. අපට පෙන්නේ අපට ඕන දේ පමණයි. අපේ හිතට ඕන දේ විතරයි. හිතට ඕනම දෙයක් දකින්න පුළුවන්.

19. තණ්හාවේ තීන්තෙන් අවිද්‍යාව මවන කථාව

ඕනම අවලස්සන දෙයක ලස්සනක් පුළුවන් හිතට බලන්න. ඒ ඇත්තටම ලස්සන ද, අවලස්සන ද, කියා වැදගත් නැහැ. හිතට ඕන ලස්සන නම් ලස්සන ජේතවා. හිතට ඕන හොඳ නම් හොඳ ජේතවා. හිතට ඕන අවලස්සන නම් ඕනම ලස්සනයි කියා කියන දෙයක, විරුපී බවක් හිතට බලන්න පුළුවන්. එතකොට තණ්හාව විසින් තෝරා ගනු ලබන අමුද්‍රව්‍ය ටිකක් අරගෙන, කතන්දරය හදගන්නවා අවිද්‍යාවෙන්. මේ දෙන්නයි මේ කතන්දරය හදන්නේ. අවිද්‍යාවයි තණ්හාවයි දෙන්නා හදන කතන්දරයක අප වර්ත පමණයි. හොඳට තේරුම් ගන්න. අප පැනක් සහ පැන්සලක් පමණයි. මේ කතන්දරයේ රචකයා අප ය කියා හිතනවා. එක්තරා මට්ටමක දී එය ඇත්ත. හැබැයි හොඳට බලනකොට තමන් පැන්සලක් සහ පැනක් පමණක්ම බවට පත්වෙනවා. නොපෙනෙන හස්තයක් ඔබව පැන්සලක් මෙන් භාවිතා කරමින් "මම" නැමති කතන්දරය ලියනවා. ඒ ලියන්නෙ කවුද? අවිද්‍යාවයි, තණ්හාවයි දෙන්නා. ඒ දෙන්නා මොකද කරන්නේ, අරයගෙන් කොටසකුයි, මෙයාගෙන් කොටසකුයි අරගෙන, එක එක්කෙනා අල්ලගෙන

කථාන්දර හදනවා. එසේ හදන ගමන් අපට ලඟුවක් දෙනවා. අප ය රචකයා නැතිනම් කතෘ කියා. කවුද කැමති පැනක් බවට පත්වෙන්න? නැහැ.

20. ලඟු ගිලින රචකයා

මෙන්න මෙනයි සතුව තියෙන්නේ. සතුවට තරම් අප කැදර නැතේ වෙන කිසි දෙයකට. ලාභයට තරම් අපි ඇලිලා නැතේ වෙන කිසිම දෙයකට. එම නිසා ඒ ලඟුව දුන් අප එය ගිලිනවා. මේ සතුව කියන ලඟුව අප ගිලිනවා. ඉන් පසු සතුව සොයාගෙන යන කථාන්දරයක අප වරිත බවට පත්වෙලා. බලන්න සතුව ලැබුණු කතන්දරයක වරිතයකද අප ඉන්නේ, සහ රඟපාන්නේ? එහෙම නම් ටිකක් සතුව වෙන්න පුළුවන්තේ. නැහැ. සතුව හොයාගෙන යන කතන්දරයක, අතරමැද සිටින වරිතයකට තමයි, “මම” කියා කියන්නේ. මේ මැද ඉන්නේ. අතර මැද ඉන්නේ. මැද කියන්නේ මධ්‍ය නොවෙයි. සතුව සොයන කතන්දරයක මුලත් නොවෙයි, අගත් නොවෙයි, ඉන්නේ මැද. අප හිතනවා අගට ගියාම සතුව තියෙයි. කෙළවරේ සතුවක් තියෙයි. කෙළවරට ගිය කෙනෙකු නැහැ. කවුද ඒ කෙළවරට ගියේ? සතුවේ කෙළවරට ගිහිල්ලා, කථාන්දරේ කෙළවරට ගිහිල්ලා, ඔක්කොම හරි සියල්ල සම්පූර්ණයි. හරිම සතුවයි. නැවත නම් මට කිසි දෙයක් ඕන නැහැ. යළිත් මුදලක්

අවශ්‍ය නැහැ. අවශ්‍ය දෙය ලැබුණා. දැන් හරි. තමන්ට ඕන කෙනා ලැබුණා. යන්න ඕන තැනට ගියා, හදාගන්න අවශ්‍ය දේ හදා ගත්තා. දැන් හරි. මෙහෙම කියන්නේ කවුද? තණ්හාව හා අවිද්‍යාව ඉඩදෙන්නේ නැහැ එහෙම නැවතුම් තිත තබන්න. මේ කථාන්දරවලට, නැවතුම් තිතක් නැහැ. හරියට අරාබි නිසොල්ලාසයේ මුල් කථාන්දර ටික වගේ. අන්තිම කථාන්දරේ නම් නැවැත්වුවානේ, මුල් කතන්දර ටික වගේ. ඉතිරි කොටස හෙට. හැම විටම මේ ඉතිරි කොටසක් ගැන අපට හිතයක් තියෙනවා, කළ්‍යාණ මිත්‍රවරුනි, මෙහෙම කථාන්දර දෙකක් මැද ඉන්නකොට සතුව ලැබෙයි කියා, ලාභයක් ලැබෙයි කියා. මේ කථාන්දර ඉවර වෙනකොට සතුව ලැබෙයිද? ලාභයක් ලැබෙයි කියා හීන දකින කොට, අසතුව කොහෙන්දෝ ඇවිත් අපට තට්ටු කරනවා. අලාභය එනවා. අප අලාභය සොයාගෙන යන්න ඕන නැහැ. අසතුව සොයාගෙන යන්න ඕන නැහැ. මේ ලෝකයේ කිසි කෙනෙක් අසතුව සොයා ගන්න කථාන්දර හැදුවේ නැහැ. පාඩු විදින්නට කථාන්දර හැදුවේ නැහැ. රවතා ලීවේ නැහැ. හැබැයි කොහෙන්දෝ අපේ ඒ කථාව ඇතුළට අසතුව ඇවිත්, අසතුව කාන්දු වෙලා. අසතුවු නොඑන්න තමයි මේ කථාන්දරය හදා ගන්නේ. හැම වර්තයක්ම, ලස්සනට, පිරිසිදුව, අංගසම්පූර්ණ විදිනට, මේ කථාන්දරය හදා ගෙන ගියා. කිසිම දුකකට ඉඩක් තිබුණේ නැහැ, ඒ කතන්දරේ ඇතුළේ. හොඳට බලන්න, දරුවන් පිළිබඳ දෙමව්පියන් හදන කථාන්දර ඇතුළේ දුක් විදින්නට

ඉඩක් නැහැ. හැම පැත්තෙන්ම සුරක්ෂිත කථාන්දරයක් හදාගෙන යන්නේ. නමුත් අපට නොදැනුවත්වම, අපටම රහසින්, රචනයටම රහසින් සහ පැන්සලට නොදන්වා, පැනට නොදන්වා, නොදැනුවත්වම, ලියවෙනවා අසතුව පිළිබඳ කාන්දරයක්. ලියවෙන්න පටන් ගන්නවා. එය කථාන්දරයක් පමණක්ම නෙවෙයි ඇත්තක්. සතුව නම් කථාන්දරයේ ඇතුළේ තිබෙන හිතයක්. හිතාව යනු හිතයක් විය හැකියි. නමුත් කඳුළු ඇත්තක්. දුක ඇත්තක් බවට පත් වෙනවා. දුක යථාර්ථයක්, කථාන්දරයක් නෙමෙයි. දැන් අඬන්න පටන් අරගෙන. සුසුම් හෙලන්න පටන්ගෙන දැන්.

21. හඬමින් උපන්නත් - ඉපදුනේ සිනාසෙන්නයි.

කළ්‍යාණ මිත්‍රවරුනි, අඬන්න නෙමෙයි අප ඉපදුනේ, අඬ අඬ ඉපදුනත්. දුක් විඳින්න නෙමෙයි අප ඉපදුනේ. මෙතෙක් කාලයක් දුක් වින්දත්, අනාගතය ගැන සිහින මවනනේ සතුවු වෙන්න, සැප විඳින්න. මොන ව්‍යාකරණය වැරදිලා ද දන්න නැහැ, දැන් මේ පෙරලෙන්නේ දුකෙහි කථාන්දරයයි. මේ පෙරලෙන්නේ අසහනයේ කථාන්දරේ. කොතන හරි වැරද්දක්. මේ වැරද්ද කුමක් ද කියා සොයා ගත යුතුයි. එහෙම නැත්නම් වෙන්නේ අපටම ඉවර කරගන්න බැරි කථාන්දරයක, අප සිරකරුවෙක් බවට පත් වෙලා, මේ කථාන්දරේ මරණයට වත් බැහැ ඉවර කරන්න. හොඳට බලන්න.

මරණය කියන්නේ, මේ කථාන්දරේ නිමාව නොවෙයි. මරණයට බැහැ, තණ්හාවේ කථාන්දරය නවත්වන්න. එය පුළුවන් නම් හරි හොඳයි. මරණයට පුළුවන් නම් මේ තණ්හාවේ කථාන්දරේ ඉවර කර දාන්න, අවිද්‍යාවේ හීනය නිම කර දෙන්න, කොපමණ හොඳ ද මරණය? එහෙම නම් මරණය තරම් හොඳ දෙයක් තවත් නැහැ. මේ කථාන්දරයේම තවත් සිදු වීමක් විතරයි මරණය කියන්නේ. එයට වෙනස් දෙයක් නෙවෙයි. මේ අවිද්‍යාවේ ම නිර්මාණයක් පමණයි මරණය කියන්නේ. වෙන කවුරුවත් නෙමෙයි මරණය හැදුවේ අවිද්‍යාවමයි. අවිද්‍යාව හදන දේවල්වල ලැයිස්තුවක් තියනවනේ පටිච්ච සමුප්පාද විවරණයේ. එහි තවත් එක් නිර්මාණයක් පමණයි මරණය. මරණය හදන්නේ අවිද්‍යාවමයි. අවිද්‍යාව නැමැති කථා රචකයා නිර්මාණය කරන මේ කථාන්දරයේ සිදුවීම් ගණනාවක් තිබෙනවා. උපත එක සිදුවීමක්. තරුණ වෙනවා. ක්‍රීඩා කරනවා. ඉගෙන ගන්නවා. සහතික ගන්නවා. සම්මාන ගන්නවා. පළවෙනියා වෙනවා. අධ්‍යාපනය ලබනවා. රැකියාවක් ලැබෙනවා. අතමිට සරු වෙනවා. යාන වාහන ගන්නවා. විවාහ වෙනවා. බොහොම සතුටුදායක විවාහ ජීවිතයක් ගත කරනවා. දූ දරුවන් හදනවා. ඒ අයට උගන්වනවා. මේ ඔක්කොම අවිද්‍යා කථාන්දරේ සිදුවීම් ටිකක්. මෙසේ ගොස් ඔන්න දවසක මරණයක් සිද්ධ වෙනවා. එය නොසිදුවන දෙයක් නෙමෙයිනේ. අප හිතනවා එතනින් කථාන්දරේ ඉවරයි. ඔය ඔක්කොම ඉවරයි. එයා මැරුණා. නැහැ එහෙම

නෙවෙයි, මරණය කියන්නේ නිමාවක් නෙවෙයි. මරණයට අවිද්‍යාව නිමා කරන්න බැහැ. මක්නිසා ද, මරණය කියන්නේ අවිද්‍යාව විසින්ම හදනු ලබන දෙයක්. කොහොම ද මරණයට පුළුවන් වෙන්නේ තමන්ගේ නිර්මාතෘවරයාව ඉවර කරන්න? බැහැ. එතකොට ඉතිරි කොටස ඊළඟ හවයේ දිග හැරෙනවා. හැම විටම අප ඉන්නේ ගිය හවයේ ඉවර කර ගන්න බැරි වූ කොටසක් ඉවර කර ගන්න උත්සහ කරමින්. ඒ ටික මේ හවයේ ඉවර කර ගන්නත් බැහැ. අලුත් ඉලක්ක එකතු වෙනවනේ. ඒවා ඊ උඟ හවයේ.

22. සැබැවින්ම හඬන්නේ සිහිනයක සෙවණැල්ලටයි

හැමවිටම අප ඉන්නේ කථාන්දර දෙකක් මැද. මේ ලස්සන කථාන්දරයකට මූල පුරා, ලස්සනට කථාව ගලාගෙන යන විට සහ ලස්සන හීනයක් බලමින් සිටින විට එක් වරම දුක, අසතුට, කරදර, රැළි පෙරළි, මේ සුන්දර හීනයට බාධා කරනවා. ඇහැරවනවා නෙවෙයි. මේ ලස්සන හීනය බලන්න දෙන්නේ නැහැ. හීනයක් හුදකලාව බැලූ කෙනෙකු නැහැනේ. හීනය පෞද්ගලික බව ඇත්ත. දෙකුත් දෙනෙකට එකතු වී එක හීනයක් බලන්න බැහැ. හීනය තමන්ගේ පෞද්ගලික දෙයක් කියා හිතමුකෝ. හැබැයි ඒ හීනයෙහි තමන් විතරක් නෙවෙයි නේ ඉන්නේ? තව දේවල් තියෙනවා, ආහාර තියෙනවා, ගෙවල් දොරවල්, විභාග, විවාහ, ගමන් බිමන් තියෙනවා,

ස්ථාන තියෙනවා, වෙන පුද්ගලයින් ඉන්නවා. මේ තමන්ගෙ හීනය ඇතුළේ කීදෙනෙක් ඉන්නවද? කොපමණ දේවල් තියෙනවද? ඒ ඕනම දෙයක් හරහා දුක එන්න පුළුවන්. දුක පැමිණි සැනින්, ඒ වර්තයට නෙමෙයි ප්‍රශ්නය වෙන්නෙ. හොඳට තේරුම් ගන්න, දැන් අර හීනේ බල බල හිටිය කෙනාටයි රිදෙන්නේ. තමන්ගේ හොඳම යහළුවෙකුට, තමා හොඳින් ගරු කරන යහළුවෙක්ව හිනෙන් දකිනවා. හරි සතුටුයි. හීනයකින් හරි තමන්ගෙ හිතවත් යහළුවෙකු බලන්න ලැබුණාම හරි සතුටුයි. එහෙම බලාගෙන ඉන්නවා සතුටින්, එක පාරටම ඒ යාළුවා ලෙඩ වෙනවා පේනවා. ඒ හීනය ඇතුළේ එකී යාළුවා මැරෙනවා. අනතුරක් වෙනවා? එතකොට මොකද වෙන්නේ? අන්න අප අඬනවා. දැන් හීනය තුළ අප දුක් විඳිනවා. පපුවේ අමාරුව හැදෙන්න පුළුවන් හීනයකින්. කම්පාවට පත්වෙනවා. අර යාළුවට නෙවෙයි මේ දේ වුණේ. හොඳට තේරුම් ගන්න, අප හීනයක් හදා ගත්තොත් කවුරු හෝ අල්ලගෙන, ඒ අල්ල ගන්න වර්තය හරහා, අසතුට ඇවිත් අපට දෂ්ඨ කරනවා. එසේ වන්නේ අප අල්ලගන්නේ වලිගයෙන් නිසා. සතුට අල්ලගත්තොත්, අසතුට කොයි මොහොතක හරි අපේ පිටුපසින් ඇවිදිත් අපට දෂ්ඨ කරනවා. ලාභය අල්ල ගත්තොත්, ලාභය නැමැති වලිගය අල්ල ගත්තොත්, අලාභය ඇවිත් අපට දෂ්ඨ කරනවා. ඒ සිදුවීමත් හීනයේම කොටසක්, හැබැහින් නෙමෙයි. නමුත්, හැබැවටම රිදෙනවා. එතනයි ප්‍රශ්නය තියෙන්නේ. හැබැවටම අප අඬනවා.

කළ්‍යාණ මිත්‍රවරුනි, හිතා වෙන්තෙන් හිනයකට, කොක් හඬලා හිතා වෙන්තෙන් හිනයකට, සතුටු වෙන්තේ, උඩ පනින්තේ, උද්දාමයට පත් වෙන්තේ, ලෝකයම දිනුවයි කියා ආඩම්බර වෙන්තේ, අහංකාරයට පත් වෙන්තෙන් හිනයකට. අවිද්‍යාව හදපු හිනයකට. එමෙන්ම නැතිවුණා, පාඩු වුණා, වියෝ වුණා, අහිමි වුණා, නැත්තටම නැති වුණා කියා වැලපෙන්නේ, සුසුම්හෙලන්නේ, පපුවේ අත් දෙක ගහගන්නේ හිනයකට. ප්‍රපංචයකට. ප්‍රපංච, කථාන්දරයට ම යි. වෙන කිසි දෙයක් මෙතන නැහැ. කථාන්දරයක් ඇතුළේ අඬන කෙනෙක් ඉන්නවා. කථාන්දරයක් ඇතුළේ හිනාවෙන කෙනෙකුත් ඉන්නවා. හිනයක් ඇතුළේ සතුටු වෙන කෙනෙකුත් ඉන්නවා. දුක් වෙන කෙනෙකුත් ඉන්නවා. හැබැයි කිසියම් මොහොතක කෙනෙකු අවදි වුණොත්, අවදි වුණොත් කියන්නේ, අම්මා ඉන්නව, තාත්තා ඉන්නවා, දුව පුතා ඉන්නවා, භාර්යාව, ස්වාමි පුරුෂයා ඉන්නවා. ඒ අය ඉන්නවා. හැබැයි කථාන්දර නැහැ. කථාන්දරයක් නැති දරුවන් ඉන්න පුළුවන්. කථාන්දරයක් නැති අම්මා කෙනෙකු සහ පියෙකු ඉන්න පුළුවන්. කථාන්දරයක් නැති, ගෙයක් දොරක්, වාහනයක්, රස්සාවක් තියෙන්න පුළුවන්. රස්සාව ඇත්තක්. හැබැයි නැහැ කථාන්දරයක්, හිනයක් නැහැ, ඒ රස්සාව පිළිබඳව.

23. සිහිනයකි මරණයන්

හිනයක් නැති තැනක උකක් නැහැ. හිනයක් නැති තැනක කඳුලකුන් නැහැ. කම්පාවක් නැහැ. හිනයක් නැති තැනක මරණයක් නැහැ. මරණය කියන්නේම හිනයේම කොටසක්. ඒ අවිද්‍යාව හදන හිනයේම කොටසකට තමයි. හිනයේම එක සිදුවීමකට තමයි මරණය කියන්නේ. මරණයක් නැහැ හිනයක් නැති තැනක. අවදි වූ කෙනෙක් මිය යාමක් නැත. මැරෙන්නෙ අවිද්‍යා නින්දේ සිටින්නන්. ඒ නිසා රහතන් වහන්සේලා මැරුණා කියන්නේ නැහැ. පරිනිර්වාණය. පරිනිර්වාණය කියන්නේ මේ මරණයට කියන ගෞරව්‍යාන්විත නමක් නෙවෙයි. දැන් ස්වාමීන් වහන්සේලා ගැන කථා කරන කොට අප කියන්නේ නැහැ. ස්වාමීන් වහන්සේලා කැවා කියා. කියන්නේ වැළඳුවා. ඒ ගෞරවයෙන් කියන්නේ. බලන විදිහට එකම දේ කරන්නේ නමුත් ගෞරව්‍යාන්විතව උන් වහන්සේලා යන්නේ නැහැ. වඩිනවා. නිදාගන්නේ නැහැ. සැතපෙනවා. කථා කරන්නේ නැහැ. දේශනා කරනවා. වදාරනවා. ඒ ගෞරව්‍යාන්විතයෙන්. ඒත් මේ පරිනිර්වාණය කියන වචනය මරණයටම තිබෙන ගෞරව්‍යාන්විත වචනයක් නොවෙයි. උන් වහන්සේලා අවදි වී ඉන්නේ. අප කියන මරණයට උන්වහන්සේලා මැරිලා, කලින්ම රහත් වෙන මොහොතේම මැරුණා. යමක් තිබුණ නම් ඒ දෙයට මැරුණා. අයිති කරගෙන හිටියා නම් දේවල් ඒ අයිතියට උන් වහන්සේලා මැරුණා.

තමන් අයිති කරගත් දේවල්වලට මැරෙන්නේ නැතිව, රහත් වෙන්න බැහැ කාටවත්. ඒ දෙක එකට තියෙන්නේ නැහැ.

රහතන් වහන්සේලා එක්තරා විදිහකට මිය ගිහිල්ලා. අපේ අර්ථයෙන් බැලුවොත් මිය ගිහිල්ලා. හැබැයි උන්වහන්සේලා තමයි ඇත්තටම ජීවත් වෙන්නේ. අප ජීවත් වුණත් මැරිලා. අප හිතුවට අප ජීවත් වෙනවා කියා, නැහැ අප මැරිලා. අපට අයිතියි කියන හීනයකයි ඉන්නේ. හීනයක ඉන්න කෙනා ජීවත් වෙනවා කියන්න බැහැ. හැබැහින්ම ජීවත් වෙන්නේ රහතන් වහන්සේලා. මක් නිසා ද, උන්වහන්සේලා සියළුම සිහිනවලට මැරිලා. කිසිම හීනයකට බැහැ උන්වහන්සේලාව මරන්න, උන්වහන්සේලාව නැති කරන්න. ශරීරය ලෙඩ වෙන්න පුළුවන්. තනි වෙන්න පුළුවන්. බඩගින්නේ ඉන්න සිද්ධ වෙන්න පුළුවන්. බැණුම් අහන්න වෙන්න පුළුවන්. ඒ සියල්ල සිදු වූවත් ඒවාට බැහැ උන් වහන්සේලාව නැවතත් හීන දකින තත්වයට පත් කරන්න. ඒ නිසා මැරෙන්නේ නැති කෙනා කවුද? මරණය නොදකින්නේ කවුද? ඒ අවදි වූ කෙනා විතරයි. අනිත් හැම කෙනාම මරණයට පත් වෙනවා, මැරෙනවා, මිය යනවා, එනමුදු මිය යාම නිමාවක් නෙමෙයි. ඒ කථාන්දරයේ තවත් කොටසක මූල, ආරම්භය මිස අවසානය නොවෙයි. තවත් අලුත් කථාවක මූලට කියන නමක් පමණයි මරණය.

කථාන්දර නැත්නම්, කිසිම කථාන්දරයක් නැත්නම්, එතකොට මරණය නැමති ජවනිකාවන් නැහැ. ඒ නිසා රහතන් වහන්සේලා මිය යන්නේ නැත. මිය යන්නේ කවුද මේ හීන ලෝකවල ඉන්න අය. ඒ හීන ලෝක තුළ ඉන්න වරිතක් මැරෙනවා. හීන දකින කෙනා පමණක් නෙමෙයි. වරිතක් මැරෙනවා. එතකොට අපට දුකයි. ඒ වරිත අපෙන් ඇත් වෙන කොට එම වරිත ආශ්‍රිතව සිහින දුටු කෙනාට දුකයි. ඒ වරිත බණින කොට දුකයි. හැබැයි මේ සියළු දුක, හොඳට විග්‍රහ කර බැලුවොත් "මගේ ලෝකයේ මා දකින හිනයක් පමණයි". ඉන් එහා දෙයක් නැහැ.

පින්වතුනි, ඒ නිසා සිහිය ඉතාම වැදගත්. මේ මොහොත ඉතාම වැදගත්. මෙතන ඉතාම වැදගත්, මෙතන කියන්නේ, කොතැන හෝ තමන් ඉන්න තැන. සිහියෙන් ඉන්න පුළුවන් නම් හොඳ අවධානයෙන් ඉන්න පුළුවන් නම්, කිසිම කථාන්දරයක් හදා ගන්නේ නැතිව, සිදු වන දෙයම පූර්ණ වශයෙන් අවධානයෙන් මොනව ද වෙන්නේ, තමන්ට? මොනවද ඇහෙන්නේ? මොනවා ද පේන්නේ? මොනව ද මතක් වෙන්නේ? මේ සියළු සිදුවීම්වලට සිහියෙන් ඉන්න පුළුවන් නම්, ඒ කිසිම දෙයක් අල්ලාගෙන මොනම හීනයක්වත් හදා ගන්නේ නැතුව. අන්ත එතන දුක් විදින කෙනෙකු නැහැ. එතන නැහැ මරණයක්, මරණයක් නැති, දුකක් නැති අසහනයක් නැති,

හිනයක් නැති, සජීවී අත්දැකීමක් පිළිබඳ සන්නිවේදනයකුයි ධර්ම දේශනාවකින් සිදු වන්නේ.

සෑම දෙනාටම තෙරුවන් සරණයි!